1

خطبة العرش

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى عَمَّتْ رَحْمَتُهُ وَعَظُمَتْ حِكْمَتُهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ جَلَّتْ قُدْرَتُهُ وَعَلَتْ كَلِمَتُهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، أَرْسَلَهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ، وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ. وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

عزّة އާއި قدر އުފުލެވުންވާ رعيّة ންގެ مجلس ގެ ممبر ންނޭވެ! މިއަދު ތިޔަ އަޅުގަނޑު ކުރިމަތީގައި ހާޒިރުވެ މި مجلس ހުޅުވުމުގެ އުފާވެރިކަން ލިބުނު ފުރުޞަތުގައި؛ މާތް الله ގެ حضرت އަށް ގިނަގިނައިން شكر ކުރަމެވެ. އަދި ހައި نعمة ތަކުގެ ވެރި ދިވެހި ވެރިކަމާއި ދިވެހި ގައުމަށް ދެއްވި ރަހުމަތްތަކާއި، މިއަށްވުރެ ކުރިއަށްދިއުމުގެ توفيق އާއި ބާރު ދެއްވާނދޭވާ ދުޢާކުރަމެވެ.

ދިވެހި أمّة ގެ مندوب ން ކަމުގައިވާ ممبر ންނޭވެ! އަޅުގަނޑުގެ މި خطبة العرش ގައި ވަރަށް ކުރުކޮށް ދިޔަ އަހަރު ދިވެހި دولة ހިންގުމުގެ ގޮތާއި ޤައުމުގެ ތަރައްޤީއާއި، تهذيب އާއި تمدّن ގެ ދާއިރާގައި ކުރެވުނު ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރުކޮށް بيان ކުރާނަމެވެ. حمد އާއި شكر ކުރަނީ މާތް الله ގެ ހަޟްރަތަށެވެ.

دولة ހިންގުން

ވަރަށް ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި، دولة ގެ ކުރިއެރުމަށް ޓަކައި ކަންތައްތައް إخلاص ތެރިކަމާއެކު، ހިންގަވާން

ކުރެއްވީ، މި دولة ގެ وزير الأعظم صاحب الدّولة الفاضل إبراهيم ناصر އެވެ. އެމަނިކުފާނުގެ داخلى ކަންތައްތަކުގައި إصلاح ކުރެވި

ގޮތުން ކުރިއެރުން ހޯދުމަށްޓަކައި، މިހާރުން ކުރިޔަށް ތަރައްޤީވާނެ އުސޫލުން مهمّ مسألة ތަކެއްގައި ދިވެހި دولة އާއި ދެމެދު

دولة އާއި ދެމެދު ހުރި ގުޅުން ކަށަވަރުކުރެވުނެވެ، وزير الأعظم ގެ سمال ކަން ފުރިހަމަކޮށް ދެއްވި تعريف ކުރުން حقّ ވާ-

މީހެކެވެ.

صلح مصلحة ކަމުގައި، ދިވެހި دولة ހިފެހެއްޓުމަށް ކުރެއްވި ޚިދުމަތްތަކަށް، މިއަދު عزّة ތެރި ممبر ން ގެ ކުރިމަތީގައި صاحب

الدّولة الفاضل إبراهيم ناصر އަށް، އަޅުގަނޑު شكر ދަންނަވަމެވެ. އަދި އެމަނިކުފާނަށް ردّ ކުރެއްވުމަށް ދުޢާކުރަމެވެ.

عدل إنصاف

رعيّة ންގެ ދެމެދުގައި عدل إنصاف قائم ކުރުމާއި دين ގެ شعار ތަކާއި ފަރުދުގެ ޙައްޤު ތަކުގެ ދަށުން، އެކަށީގެންވާ

ގޮތުގެ މަތިން ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ހިންގުމަށް ކުރެވުނު ކަންތައްތަކެވެ. إسلامى روح މިގޮތުގައި ހިމެނުމަށް، އެކަމުގެ نصيحة އާއި

إرشاد ދެއްވުމަށް ފުރުޞަތު، ކޮންމެ މީހަކަށް އެމީހެއްގެ حقّ ލިބިދިނުމަށް دولة ގެ واجب ފުރިހަމަކުރުން އެދޭ ގޮތަށް-

ނެވެ.

ދިޔަ އަހަރު ދުވަސްވަރުގައި، محكمة الشّرعيّة އަށް، 3034 قضيّة ހުށަހެޅި 2305 قضيّة

إنصاف ކުރެވި ނިމުނެވެ.

داخلي سياسة

مجلس ގެ عزّة ތެރި މެމްބަރުންނޭވެ! ވަޒީރުލްއަޢުޒަމުގެ ގޮތުން، دولة ގެ داخلي سياسة ދިޔަގޮތް ކިޔައިދެން ގެންދިޔައީ، رعيّة ންނަށް ވީހާވެސް ފަސޭހަކަން ލިބޭނެ ގޮތަށް ހިންގުމުގެ މަޤްޞަދުގައެވެ. މިސްރާބުގެ شخصي މިނިވަންކަމަށް نهاية ގެ ދަރަޖައަކަށް حرمة ތެރިކޮށް ހިފެހެއްޓުމުންނެވެ.

ވަޒީރުލްއަޢުޒަމަކަށް ވުމަށްފަހު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ تاريخ ގައި ނުވާ ފަދަ بغاوت ތެރިކަމެއް، އަތޮޅުތެރޭގައި ދިމާވެގެން، ދެ ބޮޑު އަތޮޅެއްގެ ރައްޔިތުން ބޭރުވެގެން ދިޔަ ކަމުގެ بيان ކުރަން ބޭނުންނުވަމެވެ، އަދި އެކަންކަމުގެ ވަރުގަދަ ކަމާއި ބާރުބޮޑުކަމެވެ. އެކަން ކަމުގެ سبب ނީ ދިވެހި قوم އަށް ދިމާވި ގޯސް ވަގުތެއްކަމުގައި ވާތީވެ. އެކަމުގެ ތެރޭ فتنة ފެތުރި ބަލަހައްޓަން ދަތިވެގެންދިޔަކަމެވެ. ކުރިން ދިވެހި ރައްޔިތުން ވަޒީރުލްއަޢުޒަމަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ رعيّة ން صاحب الدّولة الفاضل إبراهيم ناصر انتخاب ކުރެއްވީ ދިވެހި رعيّة ންގެ މިސްރާބުގެ ތަރައްޤީއަށް ކަމުގެ دليل އެއް ކަމުގައި ގަބޫލު ކުރައްވާނެ ކަމުގައިވެ.

صاحب الدّولة الفاضل إبراهيم ناصر ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގައި ތިއްބަވައިގެން مِ خطوة ތެރިކަން ބޮޑު ކަންކަމުގައި ތަރައްޤީ ކުރެއްވުމަށް ކުރެއްވި سياسة އަށް ފުރި نهاية ގެ درجة އަށް ހިތްވަރު ދެއްވައިދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު شكر ކުރަމެވެ. މާތް ﷲ ގެ ރަޙްމަތުން ތިޔަ توفيق ދެއްވާށިއެވެ. آمين!

مجلس ގެ عزّة ތެރި މެމްބަރުންނޭވެ! ދިވެހި دولة ގެ داخلي سياسة ގެ أصول އަކީ ކޮބައިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ދަންނަވާލަމެވެ. އެއީ، މި سياسة އަކީ، قانوني حقّ ތަކާއި، واجب ތަކަށް حرمة ތެރިކުރުމެވެ. رعيّة ންނަށް ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި ފޯރުކޮށްދިނުމެވެ. تمدّن ގެ ތަރައްޤީ، إجتماعي ތަރައްޤީ، صناعة ގެ ތަރައްޤީ، އަދި ދީނީ ތަރައްޤީ ހޯދުމުގައި أمّة އެއްގެ ގޮތުގައި ކުރިއަށް ދިއުމެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުށްވާ ނުރަނގަޅު ކަންކަން ދޫކޮށްލުމެވެ. މިޒަމާނުގެ ތަރައްޤީއާ ބެހޭ، ވަޒީރުލްއަޢުޒަމުގެ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން، އަސާސީ قواعد ތައް ބަދަލު ނުކޮށް إصلاح ކުރުމެވެ.

خارجي سياسة

މި دولة ގެ އަމަލުކުރާނެ خارجي سياسة އަކީ، ބަދަލުނުވާ ގޮތުގައި ދިވެހި دولة އަށް حماية ދެއްވާ ބޮޑު ބިރިޓިޝް دولة އާއި އެކުވެރިކަމުގެ ގުޅުން ދެމެހެއްޓުމެވެ. މިގޮތުން ވަޒީރުލްއަޢުޒަމް އަޅުގަނޑުމެން ބިރި-ޓިޝް دولة ގެ ވަކީލުންނާ އެކު ދެ ދައުލަތުގެ ދެމެދުގައި ހުރި مسألة ތަކާ ބެހޭ ގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެއްވި ދިދު دولة ތަކާއި ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭ އެއްބަސްވުމަކަށް އައީއެވެ. އެގޮތުން ދިވެހިން ގެ إسلام دين އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ استقلال އަށް ހާނީއެއް ނުވާނެ ގޮތަށް ދިވެހި ރާއްޖޭގެ حرمة ތެރިކަން ހިފެހެއްޓުމަށް މި دولة ގެ خارجي سياسة ދިޔައީ ބިރިޓިޝް دولة ގެ مقام އެއް ހުރިގޮތަށް ބެލެވިފައެވެ. އަދި އެހެން ބޮޑެތި دولة ތަކާއި ގުޅުން ބަދަހި ކުރުމުގެ ގޮތުން، تهذيب އާއި تمدّن ގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެ ކުރިއަރުވާލުމަށް ނުކުމެ ހިނގަން ފެށީ ކަމަށެވެ.

ދިވެހި دولة އާއި، ބިރިޓިޝް دولة އާއި ދެމެދުގައިވާ مهم مسألة އެއް ކަމުގެ ތަފްޞީލު މިވަގުތު عزّة ތެރި މެމްބަރުން އަޑުއަހަން ބޭނުން ވެވަޑައިގަންނަވާނެ ކަމުގައި بيان ކުރަން ބޭނުންވަމެވެ. މިސާލަކަށް ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުރި ގުޅުން

ކަމަށް އަޅުއްވާނުގެ ހިތްހަމަޖެއްސެވުމެވެ.

مالي حالة

مجلس ގެ މެމްބަރުންނޭވެ! ބަޖެޓުގައި އާއްމުކޮށް ފާހަގަކުރެވޭގޮތުން ޚަރަދާއި ގުޅޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ދިރުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެއްޗާއި، އެންމެ މުހިންމު ކަންތައްތަކަށް ހޭދަކުރެވޭނެ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ދިވެހި އާއްމުކޮށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަމަށް ފުރިހަމަ ބަޖެޓެއް ހަދައިފައިވަނީ ފުރިހަމަ ވަޒަންކޮށް ބަލައިގެންނެވެ. އެހެން ހަމަ ކަމުގެ ތެރެއިން އަދި ކަން ނުކުރެވޭ ހުރިހާ ޚަރަދެއް ކަނޑާލަފައެވެ، قوم އަށް ފައިދާކުރާ ބަޖެޓެއް ދިރުމަށް ކަމާގުޅޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް ކަން رعيّة ންގެ مندوب ން ވިސްނުމުން ހުށަހެޅުމެވެ.

ފައިސާ ދިރުމަ އަސަރުގެ ތެރޭގައި دولة އަށް ލިބޭ آمدنى އިތުރުކުރުމުގެ މަގުތަކަށް ވަރަށް ފިކުރުކޮށް ހަރަދުކުރަން ޖެހިފައިވާ އެއްޗެކެވެ. عامّ رعيّة ންނަށް އިތުރު ބުރައެއް ނުވާގޮތުގެ މަތިން ނުހަމަ ނޫނެވެ.

ކަންތައް ކުރަން، މަސައްކަތް ކުރަން ފަހި ކުރުމަށް، ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން އެކަށައެޅުނު ترقى ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި، تعليم ގެ މަސައްކަތާއި، صحّى ގޮތުން ކުރާ މަސައްކަތާއި ކަންތައް ކުރުމުގެ ބަޖެޓަށް، އިތުރު آمدنى އެއް دولة އަށް ލިބޭނެ ކަމަށް ކަމެއް ކުރަން ފިކުރުކުރާ ހުރިހާ ތަނެއްގައި دولة ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ أصول އެއްގެ މަތިން دولة ގެ آمدنى އިތުރުކުރުމަކީ ޒަރޫރީ خلاف ވެސް ނުވާ ކަމެއް އަދި واجب އެއް ކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

عامّ رعيّة ންނަށް دولة ގެ ފަރާތުން ލިބޭނެ ފައިދާތަކާއި أصول އެއް ކަމުގައި رعيّة ންނަށް އެކަށޭނެ ވާޖިބު ތަކާއި ހަމަހަމަ ކުރުމަށް ކަން ކުރެވޭނެ، މި موضوع ގައި بيان ކުރުން އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ.

ސިލޯނު ސަރުކާރާ ދެމެދު ދިވެހި دولة ދަރަނިވެފައިވާ مشهول ދަރަނީގެ ތެރެއިން ١٩٥٨ ވަނަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހާ ހަމައަށް ސިލޯނު ރުފިޔާއިން ބާކީ އޮތީ ރ.ށ 157445-55 އެވެ.

تعليم

مجلس ގެ عزّة ތެރި މެމްބަރުންނޭވެ. ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބަލާ ކަމެކެވެ. ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ދަރިންގެ عقل ކުރިއަރުވައި، ރާއްޖޭގެ ދަރިންނަށް تعليم އާއި تربيّة ދިނުމެވެ. މިކަމުގައި ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ބަޖެޓުގައި އެކަށައެޅިފައިވާ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި ކަންތައް ހިނގާ قبول ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެވެ. خاصّ ކޮށް ރާއްޖޭގެ ދަރިންނަށް ގައި زمان އާއި مناسب تعليم ދިނުމުގެ ރޭވުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައް ހަމަޖެއްސުމެވެ.

ބަޖެޓުގެ އެކި ބައިތަކުގައި ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ ހަމަ ވިދާޅު تعليم ދިނުމަށް ކަމުގައި 67 ކުދިން ދިޔަ ވާހަކަ ވިދާޅު خطبة ގައި بيان ކުރެއްވި ހިތްހަމަ ޖެހުމާއި އެކުގައެވެ.

مجلس ގެ شرف ވެރި މެމްބަރުންނޭވެ! ކޮންމެ قوم އެއްގެ سلامة އަކީ، علم ގެ އަލިން އެ قوم އެއްގެ ކުރިއެރުމެވެ. زينة ތެރިކަމާއި ދިރުން علم އަދި عملى ވެއްޖެކަމާއި ނުހަމަވެސް ދިރުން ކަން ކުރަމުންނެވެ. އަދި އާދައިގެ ކުރިއަރާ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ އަހުލުވެރިން ކުރިއަރުވާ قوم ތަކާއި ވާދަ ކުރުމަށް ކުރިއަރާ تعليم ނުލިބި ދިރިއުޅުމަށް يقين ކުރެވެނީ ހުރިހާ ކަމެކެވެ. ސަރުކާރުން ނިންމެވީ. ދިވެހި ރާއްޖޭގެ إسلام دين ގެ ބިންގަލާ އެއްގޮތަށް ހަމަ ސާއްތަ ބަޖެޓުގައި އެކަށައެޅުނު تعليم އެވެ.

صحة

مجلس ގެ މެމްބަރުންނޭވެ! تعليم އާއި އެއްފަދައިން ދިވެހި قوم ގެ ހަށިހެޔޮކަމާ ބެހޭ ކަންކަމަށްވެސް ސަރުކާރުން مهم އަޅާލުން ދެވޭ، عام صحة އަށް. މިޒަމާނުގައި ސަރުކާރުގެ ބޭސްފަރުވާދޭ ތަނުގެ އިންތިޒާމުތަކެއް ހަމަޖެއްސެވި، عامّ ވ ފަރުވާދިނުމަށް ސަރުކާރުން ކުރިއަށްވުރެ ގިނަ ޚަރަދު ކުރެވިއްޖެ، ސަރުކާރުގެ عام صحة ގެ ކަމުގައި ވަކިން ވިސްނުން خاص عناية ދެވޭނެ ގޮތަށް ހަމަޖެހެންޖެހޭ، ސަރުކާރުގެ އަރިހުގައި ހުށަހެޅުމަށް ހިތްވަނީ. ގޮތްގޮތުން އެކަމަށް ދިމާވާ ދަތިތަކުގެ މިންވަރު ކުޑަކޮށް، ކަމެއް ބޭނުންވާ ހައިސިއްޔަތުން ހުރެ ކަނޑައަޅާ ދަރުމަވެރި دولة ގެ މަޤްޞަދު ކަމުގައިވެއެވެ.

أَمْنُ عَامّ

ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ތާރީޚް ދިރާސާކުރާއިރު ރާއްޖޭގައި بغاوة ހިންގިފައެވެ، ރާއްޖޭގެ އެތައް ދުވަސްތަކެއްގައި އުޅުނު ހަޅުތާލުތަކާއި ކޯސްތަކުގެ بيان ކުރެވެން ނެތިގޮސް އެބައޮތްއެވެ. ނަމަވެސް فتنة ފަސާދަ حركات ފަދަ ކަމެއް ރާއްޖޭގައި އުފެދިފައިނުވާ ގޮތަށް صلح ވެރިކަމުގައި أمان ކަމާއެކު قائم ވެފައެވެ. دولة ގެ أمن ހިފެހެއްޓުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ސަހަރަކާތަކީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ހަމަޖެހުމެވެ. މިކަމުގައިވެސް އެކަމަށް ބުރަވެވޭ ފުލުހުންގެ ބާރު ބޮޑުވެއެވެ. حمد އާއި شكر އާއި الله ގެ ކިބައަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، وزير الداخلية އަށާއި، حكمة أمن عام ގެ ވެރިންނަށް އަދި ފުލުހުންނަށް شكر ދެއްވަމެވެ. ކޮންމެވެސް شك އެއްނެތެވެ. ރާއްޖޭގެ أمن ގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ފުލުހުން މިންވަރަށް ކަމުގެ ބޮޑުތަކެއް ހުރިހާ ގިންތިއެއްގައި دين އާއި، މިނިވަންކަމާއި، صلح ވެރިކަން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ކަމުގައި ނުނިކުމެވެއެވެ. މިނިވަންކަމެއް ދޭ މިންވަރަށް މަސައްކަތް ކުރެވޭ އުސޫލުތަކެއް ހިންގުމަށް ވެރިކަމުގެ ބާރު سمال ކުރުމުގައި މި، دولة އާއި ރައްޔިތުންގެ واجب އެވެ.

تِجَارِي حَالَة

ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުއާމަލާތު ހިނގަމުންދާ ގޮތުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާއިރުވެސް، ދިވެހިންނަށް ފައިދާހުރި ޓަކި ވަރުގެ ވިޔަފާރިއެއް ކުރެވެމުން ދިޔައީއެވެ. ހާސިލު ރިޕޯޓުތައް ބަލާއިރު ވިޔަފާރި ތަރައްޤީވެފައި ނުވާކަން ސާބިތުވެއެވެ. ރާއްޖޭގެ ފައިދާއާއި ދިވެހިންނަށް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތައް ހުޅުވިގެން ދާނެއެވެ. އަދިވެސް دولة ގެ ފަރާތުން ބޭރުގެ ފުރުޞަތު ހޯދުމުގައި ވަނީ ހަރަކާތްތެރިވެފައެވެ. ތިޔަ ރައްޔިތުންގެ ޝަކުވާތަކާއި شكر ވެސް ހަމަ އަޑުއަހާ ކަމެއް ދެކެމެވެ. އެކި ކަހަލަ ސަބަބުތަކާހުރެ ރާއްޖޭގެ އަގުތަކަށް ބަދަލުތަކެއް އައި އަދި ބޮޑެތި ކަމެއް ފެނެއެވެ. ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ބާޒާރުގައި ކުރިއަށް ދިޔަ ކަމުގެ بيان ކުރެވުނުވެސް خاص ގޮތެއްގައި ބަދަލުވާނެއެވެ. ބޭރުގެ ގައުމުތަކާ ގުޅުން ބަދަހިވުމުން ރާއްޖޭގެ تجارة އަށް ފައިދާ ކުރާނެކަމުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭނެކަމުގެ أميد ކުރެ ވެމެވެ.

تمويل ގެ ތެރެއިން، އެއްބަސްވުން ހެދުމަށް ގުޅުން ބަދަހިކޮށް، ރާއްޖޭ ދިރުމަށް ކަމުގެ ހެދުންތަކެވެ. ކޮންމެ شك އެއްނެތެވެ. ރާއްޖޭގައި އުފެދިފައިވާ ވިޔަފާރިތަކުގެ ކުރިއެރުން ލިބިގެން ދާނީ ރާއްޖޭ ترقي ވެގެންދާނެ ގޮތަށެވެ. ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރި، އެ ވިޔަފާރިއާ ބެހޭ ބޭރުގެ މުދާ ގެނައުމަށް، އެފަދަ ކަންތަކަށް ބޭރުގެ ގައުމުތަކާ ގުޅުން ބޮޑުވާނެ ކަމުގެ أميد ކުރަމެވެ.

عِمْرَانى حَالَة

مجلس ގެ މެންބަރުންނޭވެ! ވޭތުވެދިޔަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ވެސް ރާއްޖޭގެ ބޮޑެތި عمارات ތަކެއް ބިނާކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފައިވާނެއެވެ. ސަރުކާރުގެ مالى حالت ދަށްވެސް ކުރިއަށްވުރެ ކުރިއަށް ދިޔުމަށް ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައިވެސް عمرانى މަސައްކަތްތަކަށް دولة ހިންގުމުގައި ސަމާލުކަން ދެވުނު ކަމަށް يقين ކުރަމެވެ.

مَدَنِيَّة އާއި تهذيب

١٣٧٨ھ ވަނަ އަހަރަކީ تهذيب އާއި تمدن ގެ ދާއިރާތަކުންވެސް دولة ހިންގުމުގެ ދަށުން ރިޔާސީ ވެރިން قوم އާއި ގުޅުވައިދިނުމަށް ހިންގިއަހަރެކެވެ. އަޅުގަނޑުގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރު އާއި ވެރިކަމުގެ އިސްވެރިން ސަރުކާރު ގެ އެއް ރަށުންނެއް، މި خطبة ގައި بيان ކުރުނު އަދި ގެނައި ކަންކަން ފަދަ ކަމެވެ. އަދި ކުޅިވަރުގެ ދާއިރާ رياضى ކުޅިވަރު ތަކުގައި أمة އަށް ހޯދިދެވުނު ކާމިޔާބީ. رفاهية عامّ ކުރުމުގެ خدمة دولة ގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ ފުރިހަމަކޮށް ރަނގަޅު ގޮތުގައެވެ.

شُكْرِيَّة

مجلس ގެ حركات ގެ މެމްބަރުންނޭވެ! އަޅުގަނޑުގެ މި خطبة العرش ގައި އެންމެ ފުރަތަމަ شكر ދަންނަވަން، صلح ވެރިކަމާއި ހަމަޖެހުމާއެކު دولة ހިންގުމުގައި ރިޔާސީ ހިންގެވުމަށް وزير الأعظم صاحب الدولة الفاضل ابرهيم ناصر އަށެވެ. ކަމަށްވެސް شك ނެތެވެ. މިފަދަ دولة صلح ވެރިކަމާއި އެކު ترقى ގެ މަގުން ހިނގައި ދިޔުމަށް ހުރި شكر އާއި تعريف އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން، دولة ގެ ވެރިން وزير الأعظم، صاحب الدولة الفاضل ابرهيم ناصر އަށެވެ. މިފަދަ أمة އަކަށް ކުރެއްވި وزير الأعظم ގެ ގޮތުގައި ކުރެއްވި ޚިދުމަތް ކުރެއްވުމަށް ކުރިމަތިވި ހުރިހާ عزة ވެރި މެމްބަރުންނަށް، دولة އާއި رعية ންގެ ނަމުގައި އަޅުގަނޑު شكر ދަންނަވަން ކަމުގައި إخلاص ވެރިކަމާއެކު ދަންނަވަމެވެ. صاحب الدولة الفاضل ابرهيم ناصر އާއި، دولة ހިންގުމުގައި އެހީތެރިވެދެއްވާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ޙަޟްރަތު الله ގެ توفيق ލިބިވަޑައިގަންނަވާށިއެވެ. امين!

رعية ންގެ مجلس ގެ شرف ވެރި މެމްބަރުންނޭވެ! ١٣٧٨ھ ވަނަ އަހަރު ماضى އާއި ގުޅިގެން ގޮސް ދިޔައީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީ ހުރީ ١٩٧٩ھ ވަނަ އަހަރެވެ. މިއަހަރު މިލްކުވެރި أمة އާއި ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ ކަމެއްގައި سياسة އާއި ގުޅުންހުރި ކަމަކަށް ކުރުމަށް ބޮޑަށް ސަމާލުކަން ދޭން ޖެހޭނެއެވެ؟ ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި مهم مسأله ތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންކަމެއް ކަމަށް ބަލާނީއެވެ؟ އެކަމާ ދިމާއަށް ދާނަމަވެސް އެކަމަކީ شك ނެތް ކަމެކެވެ. މިގޮތުން ސަރުކާރުގެ طبيعى ގޮތުން ހުރި مركز ގެ مهمّ ކަމެއް ކަމުގައި قوم އަށް ދެވޭ ދިރިއުޅުމުގެ ފުރުޞަތު އަށް ސަމާލުކަން ދޭނަމެވެ. خاص ކޮށް އެއްބައިވަންތަ قوم އެއް އަށް ބޭނުންވާ ތަޢުލީމާއި ދެމެހެއްޓުމާއި ގުޅޭ ކަންކަމެވެ. ކޮންމެ ރަށެއްގެ އަތޮޅުގެ އަތޮޅުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ކުރިއެރުމަށް ކޮންމެ ދައުރު އަކާއި ގުޅޭ މެމްބަރުންގެ ވެރިކަމުގެ سمال ކަމަށް ބަލައިގަންނާނެއެވެ.

رعية ންގެ مجلس ގެ މެންބަރުންނޭވެ! قوم ގެ عزة ތެރި وكيل ންނޭވެ! މިއަދު ކޮންމެހެން މިހާރު أمة ގެ ތެރެ

[illegible] منتدب [illegible]! عامّ مصلحة [illegible]. رعيّة [illegible]

[illegible]. ދިވެހި دولة އާއި، [illegible] إسلام دين އާއި، [illegible]

نعمة [illegible] دولة [illegible].

مجلس ގެ ممبرުންނޭވެ! ދިވެހި أمّة [illegible]

އެވެ. مالي ގޮތުންނާއި، صناعة ގެ ގޮތުންނެވެ. تعليمي ގޮތުންނާއި صحّي ގޮތުންނެވެ. تجاري ގޮތުންނާއި،

عمراني ގޮތުންވެސް [illegible] دولة [illegible].

رعيّة [illegible] مصلحة [illegible] وكالات [illegible].

مجلس ގެ عزّة ތެރި ممبرުންނޭވެ! ދިވެހި قوم [illegible] خدمة [illegible] قوم [illegible]

قربان [illegible] أبطال [illegible] ذكرى [illegible] تاريخي مناسبة

[illegible] مقدّس واجب [illegible]. السلطان الغازي محمد تكرفان الأعظم، السلطان إبرهيم

إسكندر، السلطان الغازي حسن عزّ الدين، السلطان علي (٦) [illegible]

[illegible]. [illegible] خدمة [illegible] سبب [illegible]

[illegible] شكر [illegible]. [illegible] عزّة [illegible] جهاد [illegible] قرباني [illegible] قوم [illegible]

[illegible] سلامة [illegible]. [illegible] إسلام دين [illegible]

[illegible] وطن [illegible] حرّية [illegible] قرباني [illegible]

[illegible]. ދިވެހި [illegible] دين

[illegible] إستقلال [illegible] عزم [illegible]

[illegible] فرصة [illegible].

مجلس ގެ ممبرުންނޭވެ! [illegible] إسلام دين ގެ

[illegible] توفيق [illegible] حال، [illegible] اسم [illegible] بركات [illegible] مجلس افتتاح

[illegible].

نعمة [illegible] الله ދިވެހި أمّة [illegible]

[illegible] سلامة [illegible] رحمة [illegible]. آمين!

وصلّى الله وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين - والحمد لله ربّ العالمين آمين!

٢٥ محرم ١٣٧٩
١ اگسٹ ١٩٥٩م

محمد فريد I

السلطان محمد فريد الأول

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްގެފާނު.